

ՅԻՍՈՒՍԻ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԹԵՐԱՀԱՒԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Այն հրաշալույս գիշերը, հրեայ իշխանության գործակալներէն հալածուած տասներմէկ աշակերտները՝ ապաստանած էին վերնատան ամրափակ դռներուն ետեւ, ուր՝ յանկարծ երեւցաւ Յարուցեալը՝ իր ողջ մարմնովը, ահաբեկում պատճառելով անոնց յուսալուած սիրտերուն:

Փրկչին այս հրաշատեսիլ յայտնութեան՝ Թովմաս ներկայ չէր եւ այդ պատճառով՝ յամառօրէն ժխտեց իր ընկերներուն վկայութիւնները, զանոնք զոհ համարելով ինքնախաբէութեան, որ հաւատացեր էին մնացածին անգոյ երեւոյթի մը:

Թովմասի կարծրամտութիւնը՝ աննուանելի կամակորութեան մը վրայ կը բացայայտուէր եւ սխալ պիտի չըլլար զայն հռչակել յամառութեան հարազատ ներկայացուցիչը բոլոր ժամանակներու մարդոց մէջ:

Այս կոյր մտասեւեռումով՝ ամբողջ շաբաթ մը միտքը շղթայուած պահեց, տեղի չտալով ոչ մէկ հաւատալի եւ հաւաստի իրողութեան առջեւ:

Կ'ըսէր ու կը կրկնէր շարունակ, թէ չէր կրնար հաւատալ, մինչեւ անգամ իր աչքերուն, եթէ մատներովը չջօշափէր իր խոշտանգուած մարմնոյն վրայ՝ գամերուն թողած նշանները:

Կը յամառէր անտեղիտալի տարակարծութեան մէջ, տարակուսելի եւ անհաւատալի գտնելով իր ընկերներուն միահաղոյն հաւաստումները:

Ինչո՞ւ այս կշտամբելի անվստահութեամբ կը ստուերածէր անոնց անկեղծութիւնը, որոնք ծայր աստիճան ոգեւորուած՝ Վարդապետին վերակենդանութենէն, կը ջանային տարհամոզել

զինք՝ խօսքին բոլոր հնարաւորութիւններովը:

Ուրիշ ի՞նչ անառարկելի ապացոյց կրնային տալ՝ բեկանելու համար իր խորարմատ հաստատամտութիւնը:

Աւետարանի լուսանաճանչ էջերուն մէջ, Պետրոս իր ուրացումով եւ Թովմաս իր անհաւատութեամբ նուանեցին ախոյեանութեան համաշխարհային մրցանիշը, ստուերածելով իրենց առաքելականութեան շնորհազարդ կերպարը:

Յիսուս հասկցաւ Թովմասի հոգեկան անձկալի վիճակը եւ շտապեց ցոյց տալ անոր խաչելութեան հետքերը:

Առաքեալը ցնցուեցաւ եւ բոլորովին ազատուած անհաւատութեան կապանքներէն, ինկաւ Վարդապետին ոտքերուն առջեւ եւ հիասթափեց բացականչեց,

- Իմ Տէրս եւ Աստուածս:

- Թովմաս, դուն զիս տեսար ու հաւատացիր, երանի անոնց, որոնք՝ առանց զիս տեսնելու պիտի հաւատան:

Եւ Փրկիչը՝ առաւել շողարձակում տալու համար իր վերակենդանութեան, նստաւ եւ սեղանակից եղաւ անոնց ընթրիքին:

Առաքեալին ժամանակաւոր անհաւատութիւնը Յարուցեալին հանդէպ, բոլոր դարաշրջաններուն ունեցաւ եւ ունի այսօր ալ իր բիւրաւոր հետեւորդները:

Պատկառելի մտապաշարով իմացականութիւններ, անցնող քսան դարերու ընթացքին, կատաղօրէն հալածեցին քրիստոնէութիւնը, իսկ եռանդուն քարոզիչներ՝ իրենց յայրատ կիրքերուն եւ կծու հեզմանքին նշաւակ դարձնելով

Աւետարանական պատգամները եւ նշմարտութիւնները:

Գրով եւ խօսքով, եւ զազրելի հրատարակութիւններով՝ սնապարծօրէն հռչակեցին իրենց անաստուածութիւնը:

Այսօր ալ՝ երրորդ հազարամեակի սեմին՝ կ'երեւան իրենց եսականութիւնը իտէալ ըրած սոփեստներ, սուտ մարգարէներ, մարդոց դիւրահաւատութիւնը շահագործող նիւթապաշտ փարոզիչներ, ոսկեհորթին ծնրադիր երկրպագուներ, հանրային ամպիոններէն եւ սրբատեղիներու բեմերէն, զԱստուած եւ Քրիստոսը խաբողներ, Խաչեալին անունով միլիոնաւոր տղարներ կը հաւաքեն եւ ոսկեպատ ապարանքներու մէջ, համագիշերային խրախճանքներով իրենց երջանկութիւնը կը տաղերգեն:

Եւ իրենց հաւատքի ու աղօթքի զօրութեամբ բուժուած հիւանդներ, փոխանակ Ս. Հոգիին ընծայելու իրենց շնորհընկալ զգացումները, Քրիստոսէն բանադրուած անարժան կրօնաւորներու ընչաքաղցութիւնը կը խրախուսեն իրենց ծափերով եւ խելահեղ կանչերով:

Լսեմք ըոպէ մը, Աստուծոյ եւ Քրիստոսի անունները անուրդի հանած այս բարոյագուրկ սոփեստներուն տարականոն արտայայտութիւնները, թէ ի՞նչ դիւային կերպեր կը գործածեն բազմութիւնները շահագործելու եւ անոնց փսակներուն... խղճահարութիւնը շարժելու:

- Դուք մի մտածէ՛ք, թէ ինչ գումար պիտի տաք եկեղեցիին: Աստուծոյ հարցուցէ՛ք եւ Ան կ'ըսէ՝ ձեզի նուէրին փանակը:

Ուրիշ մը՝ աւելի ճարտարախօս.

- Եթէ ձեր սրտի սիրագեղ զգացումներէն պիտի չբխի նուէրը եւ պիտի հաշուէք, թէ ո՞րքան պէտք է տաք, Այդպիսի նուէր մը արձագանգ չի գտներ երկինքի մէջ:

Ուրիշ մը՝ աւելի յանդուգն եւ անպատկառ,

- Եթէ եկեղեցի կու գաք, Աստուծոյ պատգամը կը լսէք եւ պնակին մէջ ձեր նուէրը չէ՛ք ձգեր, լաւ կ'ընէ՛ք եթէ տունը նստի՛ք ու եկեղեցի չգաք:

Բնական է, հայ սրբակեաց հոգեւորականին բերնէն չէ՛ք լսեր նման արտայայտութիւններ, որքան ալ՝ դրամին հրապոյրը շոյէ իր ցանկութիւնը: Լաւ գիտէ, որ հայ հաւատացեալը չի սիրեր իր կղերին վրայ տեսնել նիւթապաշտութեան շլացումը:

Դժբախտաբար, մերօրեայ դրամասէր մարդը՝ մոլութիւններէ վարակուած, չի նկատեր իր բարոյական սայթափումներուն ահաւորութիւնը: Բոլորովին կորուսեր է մթին գաղափարախօսութիւններու մէջ իր կեանքին ու ճակատագրին շիտակ ուղղութիւնը եւ կ'ապրի ու կը շարժի մեղքին մահացու խայթերով:

Քառսը, զոր կը ստեղծէ անհաւատը իր հոգիին մէջ, միայն ինքը չէ, որ կը կրէ ատոր անկշռելի կորուստները, այլ՝ իրմէ դուրս կը պոռթկայ չարիքը ու կ'ընդգրկէ ամբողջ մարդկային հասարակութիւնը:

Կը տեսնեմք մեր շուրջը եւ ամէն տեղ երիտասարդութիւն մը, որ իր գարուն կեանքը չճանչցած՝ ալեւորութեան բարեւ կու տայ կենդանի մեռեալի մը վանողական կերպարով: Լոկ անուն մըն է հիմա, որ հաստատէ մարդոց մէջ իր գոյութիւնը:

Երբ հոգիիդ մէջ չես զգար Յարուցեալին հաւատքը ու չես ամրապնդեր վաղանցուկ կեանքիդ օրերը Յարութեան ուժով, այս հողեղէն կեանքը շատ կարճ պիտի թուի քեզի եւ դժբախտ օր մը յուսալքուած պիտի չուես այս մեղապարտ աշխարհէն, խղուած յաւիտեաններու երանութենէն:

Յարուցեալին հաւատաւով ոգեւորուած հաւատացեալը, որքան խորանայ ալեւորութեան մէջ, այնքան պիտի բոցավառի երիտասարդութեան աւիւնը իր մէջ:

Քրիստոնէութեան բշխմանը, Յիսուսի յարութեան իրողութիւնը հերքելու համար, յերկիրածոյ սուտերով ամբաստանեցին Առաքեալները, որպէս դիւրահաւատ եւ ցնորամիտ մարդիկ, որ յղացան յարութեան պարագան:

Եթէ աշակերտները իրենց իսկ աչքերով տեսած չ'ըլլային Տէրը եւ բոլորը միախոհ չհաստատէին Անոր վերայայտնութիւնը, ինչո՞ւ յանձն պիտի առնէին մարտիրոսական չարչարաններով կամաւոր նահատակութիւնը:

Ո՛րքան խելապակաս պէտք է ըլլայ մէկը, որ իր գարուն կեանքը ողջակիզէ նպատակի մը կամ իտէալի մը համար, որուն չի հաւատար:

Անհաւատութիւնը՝ ամենագոր եւ ամենակարող Արարչին հանդէպ գործուած ամենաբոստմենի ոճիրն է, որ երբեք չի ներուիր ո՛չ երկինքէն եւ ո՛չ ալ արտասուալից գղջումով:

Մեղքը այս ծանրակշիռ պարագային կը հասնի իր գագաթնակէտին: Եւ այս ահազոյցիկ հանգրուանին վրայ մեղանշողը կը կորսնցնէ իր հոգին ու քանականութիւնը եւ կը դառնայ մացառուտի վայրագ գագան մը:

Ժամանակակից անաստուածները չեն ուզեր տեսնել գերեզմանէն անդին Յարուցեալ Յիսուս մը, այլ՝ մահկանացու մեռեալ մը, հասարակ ուսուցիչ մը, հինաւուրց մարգարէ մը, եւ ոչ թէ այս

բոլորէն վեր ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՄԱՐԴ ՄԸ ԵՒ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԸ:

Խաչը բերաւ յարութիւնը, խաչէն ծնաւ անմահութիւնը եւ Խաչը դարձաւ մեղքին դէմ մղուած եւ շահուած յաղթութիւններուն խորհրդանիշը:

Շատեր կ'ուզեն յարութիւնը, բայց կ'ուզեն, առանց խաչի զոհողութեան: Փրկութիւն կ'ուզեն, բայց առանց Գողգոթայի Անմեղ Դատապարտեալին:

Յարուցեալին հետ մեր հոգեկան ընդելուզումով, ո՛չ փորձութեան հրապոյրը պիտի գալթեցնէ մեզ Աւետարանով ջահաւորուած յաւերժութեան ճանապարհէն, եւ ո՛չ ալ աշխարհային սարսափները պիտի ցնցեն ու անձկոտեն մեր կեանքը: Պիտի ապրինք երկրի վրայ, յարութեան կեանքը, յարութենէն առաջ:

Անոնք որ այս մեղապարտ աշխարհը եւ երկրի ժամանակաւոր բարիքները կեդրոն դարձուցին իրենց անյագուրդ ցանկութիւններուն ու երկինքը զրկեցին իրենց սիրոյ նուիրաբերումներէն, շատ շուտ հրապարտեցան եւ աւաղելով իրենց վաղանցուկ երջանկութեան վրայ՝ փակեցին իրենց աչքերը խաւարակուռ յուսահատութեան մէջ:

Անոնք սակայն, որ խորապաշտ հաւատաւով սիրեցին զԱստուած, եւ Իր Որդւոյն յարութեան յոյսով գոտեպնդուած՝ հարթեցին իրենց ճակատագրին յաւերժութեան ճանապարհը, անցան երկրի մթին սահմաններէն դէպի երկնային լուսանաճանչ հորիզոնները եւ վախճանած արդարներու շփահոյլին մէջ գտան իրենց նոր կեանքին փառաւորումը:

ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔԶՆՅ. ՏԻԼԿԵՐԵԱՆ